

ДОДАТОК 1
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	нормативний
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 014.01 Середня освіта. Українська мова і література Середня освіта. Українська мова і література
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2021-2022/ 7 семестр / 4 курс
Викладач	Волкова Ірина Вікторівна
Профайл викладача	https://filolog.mdpu.org.ua/sklad-dekanatu-filologichnogo-fakul/kafedra-ukrayinskoyi-movi/sklad-kafedri-ukrayinskoyi-movi/volkova-irina-viktorivna/
Контактний тел.	0676110219
E-mail:	Vit19602607@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?i.....
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щосереди, згідно графіку роботи кафедри української мови <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Методика навчання української мови» спрямовано на засвоєння традиційної методики навчання української мови, її теоретичних положень, практичних рекомендацій та оволодіння новими науково-практичними надбаннями, яких набула ця наука в період відродження національної школи і перебудови освіти в Україні; передбачає з'ясування соціальної ролі мови, її функцій, мовленнєвої діяльності та її компонентів у житті окремої людини і суспільства загалом; визначення мети, змісту й обсягу курсу української мови в різних типах навчальних закладів і на різних етапах мовної освіти; засвоєння мінімуму мовних і мовленнєвих понять, рівнів мовної системи і закономірностей функціонування національно-мовної особистості; вивчення й опис найбільш раціональних, оптимальних та ефективних методів і засобів навчання залежно від змісту матеріалу, індивідуальних особливостей учнів, рівня їхньої мовної і мовленнєвої компетенцій; забезпечення належного рівня культури мовлення учнів, розвитку комунікативних умінь та навичок.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета: підготовка майбутніх учителів до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасної школи, реалізації концепцій мовної освіти в Україні.

Завдання:

- підготувати майбутніх учителів до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасної школи, реалізації концепцій мовної освіти в Україні;
- забезпечити засвоєння здобувачами вищої освіти системи теоретичних знань і професійних умінь, які допоможуть їм формувати в учнів мовну і мовленнєву компетентності, виховувати свідомих громадян України;
- учити здобувачів вищої освіти співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета, застосовувати педагогічні інновації;
- розвивати у здобувачів вищої освіти пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки, уміння працювати з навчально-методичною літературою;
- формувати у майбутніх учителів-словесників дослідницькі навички, розвивати вміння проводити самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Загальні компетентності:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях, прогнозувати, проектувати та моделювати освітній процес, зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до навчання впродовж життя.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, дотримуючись академічної доброчесності, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

Знання:

ФК 1. Здатність володіти методологічними і теоретичними основами філологічних наук, методик навчання української мови і літератури, методик навчання англійської мови та зарубіжної літератури, базовими знаннями з української мови, теорії та історії української літератури, методик викладання української мови та літератури.

ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови, теорії та історії зарубіжної літератури та культури у процесі навчання.

ФК 6. Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.

ФК 8. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та іноземною мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їх розвитку, сучасних норм їх використання.

ФК 2. Знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння дисциплін циклу професійної підготовки; здатність до їх

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1 - сучасних філологічних і дидактичних засад навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури;

ПРН 4 - теоретичних основ та основних тенденцій методики викладання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури у закладах середньої освіти;

ПРН 11 - уміння використовувати в практичній діяльності новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання;

ПРН 15 - розробляти плани-конспекти уроків з української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури та методичні рекомендації щодо їх проведення.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття, лабораторні	самостійна робота
Кількість годин 90/3	16	28	46

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання

7. СТРУКТУРА КУРСУ
7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. Організація навчального процесу з методики української мови.						
4	Тема 1. Методика української мови як наука та навчальна дисципліна	Лекція (год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)				впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 2. Програми та підручники з української мови	Лекція (год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)				впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Тема 3. Психологічні та дидактичні засади навчання української мови	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)				впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
БЛОК 2. Технологія навчання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах.						
6	Тема 4. Методи, прийоми та засоби навчання української мови.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)				впродовж першого навчального семестру (перший

						періодичний контроль)
6	Тема 5. Типи уроків української мови, їх структура та методика проведення	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)				впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Тема 6. Методика вивчення фонетики, орфоєпії, графіки	Лекція (год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 7. Методика вивчення лексики і фразеології	Лекція (год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 8. Методика вивчення будови слова та словотвору	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 9. Загальні питання вивчення граматики в 5-9 класах	Лекція (год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 10. Методика вивчення частин мови	Лекція (2 год.) Практичне заняття (год.) Самостійна робота (4 год.)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

						контроль)
8	Тема 11. Методика вивчення синтаксису	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 12. Методика вивчення орфографії	Лекція (год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	Тема 13. Методика вивчення синтаксису і пунктуації	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 14. Методика розвитку зв'язного мовлення	Лекція (год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 15. Методика вивчення стилістики	Лекція (год.) Практичне заняття (год.) Самостійна робота (2 год)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

2	Тема 16. Вивчення української мови в 10-11 кл. Факультативні заняття з української мови	Лекція (год.) Практичне заняття (год.) Самостійна робота (2 год)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 17. Позакласна робота з мови	Лекція (2 год.) Практичне заняття (год.) Самостійна робота (2 год)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 18. Методична робота вчителя-словесника	Лекція (год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год)				впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7. 2 СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1. Загальнодидактичні і власне методичні принципи навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і завдання курсу. Значення методики для викладання української мови в школі. 2. Зв'язок методики навчання української мови з суміжними дисциплінами: філософією, мовознавством, педагогікою і психологією, етнопедагогікою та етнопсихологією. 3. Методи наукового дослідження

	4. Зміст і будова курсу методики навчання української мови.
Тема 2. Методи і прийоми навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичне осмислення методів і прийомів навчання мови. 2. Різні підходи до класифікації методів навчання. 3. Характеристика основних методів навчання мови. 4. Авторські методики вчителів Мелітополя. 5. Специфічні прийоми навчання мови. 6. Дидактичні вимоги до вибору методів і прийомів навчання для реалізації освітньо-виховних завдань уроку. 7. Проблемне навчання. 8. Програмування. Алгоритмізація та комп'ютеризація навчального процесу. 9. Засоби навчання мови: <ol style="list-style-type: none"> а) дидактичний матеріал з української мови, вимоги до нього; б) наочність і технічні засоби навчання, їх види й методика використання.
Тема 3. Урок як основна форма організації навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Урок як основна форма організації навчання. Основні вимоги до уроку. 2. Мета, зміст, мотиви і цілі уроку. 3. Проблема типології уроків української мови. 4. Структура уроку мови, основні її компоненти. 5. Методичні вимоги до окремих компонентів уроків різних типів. 6. Особливості технології основних типів уроків. 7. Нестандартні форми проведення уроку. 8. Інклюзивне навчання у школі: кроки до успішного початку. 9. Модульна система уроків, її значення для вивчення теми (розділу). 10. Аналіз уроку мови.
Тема 4. Активізація навчальної діяльності учнів під час вивчення будови слова й словотвору	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наукові основи методики вивчення будови слова і словотвору. 2. Зміст шкільного курсу будови слова й словотвору, значення, місце і принципи навчання. Наступність і перспективність у вивченні матеріалу. 3. Методи і прийоми навчання будови слова й словотвору. Прийоми вивчення морфемної будови слова. 4. Шляхи подолання труднощів у виділенні морфем. 5. Зв'язок вивчення словотвору з будовою слова, фонетикою, лексикологією, морфологією, орфографією.

<p>Тема 5. Методика вивчення шкільної граматики. Особливості вивчення частин мови</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання і зміст вивчення частин мови в шкільному курсу української мови. 1. Вивчення морфології у зв'язку з іншими розділами мовознавства. 2. Вивчення морфології на синтаксичній основі. 3. Основні принципи, методи й прийоми вивчення морфології. 4. Посилення практичної спрямованості і навчанні рідної мови. 5. Особливості методики формування в учнів граматичних понять. 6. Наочність та ТЗН на уроках морфології
<p>Тема 6. Методика вивчення синтаксису.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значення, завдання і зміст вивчення синтаксису в шкільному курсу української мови. 2. Лінгвістичні основи вивчення словосполучення і речення в школі.. 3. Основні етапи вивчення синтаксису в школі. 4. Зв'язок синтаксису з морфологією 5. Основні принципи, методи й прийоми вивчення синтаксису. 6. Шляхи подолання труднощів при вивченні словосполучення і речення. 7. Особливості методики формування в учнів понять про словосполучення і речення. 8. Наочність та ТЗН на уроках засвоєння синтаксичної теорії.
<p>Тема 7. Методика вивчення стилістики. Лінгвістика тексту в школі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст і місце стилів мовлення в шкільній програмі. 2. Функціонально-стилістичний підхід до навчання української мови. 3. Особливості уроків вивчення стилів у 5-7 класах. 4. Основні стилістичні вміння і навички. 5. Система вправ зі стилістики. 6. Систематизація й узагальнення знань зі стилістики.
<p>Тема 8. Позакласна робота з української мови</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття про позакласну роботу з української мови в школі. 2. Основні види і форми позакласної роботи та методика їх проведення. 3. Взаємозв'язок позакласної роботи з уроками мови. 4. Організація і методика роботи мовного гуртка. 5. Основні поняття про спецкурси та факультативні заняття.. 6. Мета й завдання факультативних занять та спецкурсів..

	7. Організація і методика проведення факультативних занять (спецкурсів). 8. Методична робота вчителя-словесника.

7.3 СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Методика української мови як наука та навчальна дисципліна	Усне опитування, виконання вправ
Тема 2. Програми та підручники з української мови	Усне опитування, виконання вправ
Тема 3. Загальнодидактичні і власне методичні принципи навчання	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 4. Методи і прийоми навчання	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 5. Урок як основна форма організації навчання	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 6. Методика вивчення фонетики, орфоєпії, графіки	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 7. Методика вивчення лексики і фразеології	Усне опитування, виконання вправ
Тема 8. Активізація навчальної діяльності учнів під час вивчення будови слова й словотвору	Обговорення теми. Виконання тестових завдань

Тема 9. Методика вивчення шкільної граматики. Особливості вивчення частин мови	Усне опитування, виконання вправ
Тема 10. Методика вивчення синтаксису	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 11. Методика вивчення орфографії	Усне опитування, виконання вправ
Тема 12. Методика розвитку зв'язного мовлення	Обговорення теми. Виконання тестових завдань
Тема 13. Позакласна робота з мови	Усне опитування, виконання вправ
Тема 14. Методична робота вчителя-словесника	Усне опитування, виконання вправ

7.4 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
-----------------------------------	------------

Загальнодидактичні і власне методичні принципи навчання	Укласти бібліографію до теми: Загальнодидактичні і власне методичні принципи навчання
Урок як основна форма організації навчання	„ Опрацювати одну із статей (законспектувати, зробити ксерокопію). Фурман А.В Модульно-розвиваюче навчання – система педагогічних інновацій // педагогіка і психологія. – 1995. - № 3. – С. 96 – 107.
Методика вивчення орфографії	Підготувати розгорнутий конспект уроку з теми. Методика вивчення орфографії
Методика вивчення фонетики й орфоєпії	Підготувати фрагмент уроку фонетики (етап закріплення вивченого матеріалу).
Урок як основна форма організації навчання	Реферат з теми: Урок української мови як методична проблема.
Фонетичні одиниці та засоби. Поняття фонем	Підготувати конспект уроку для 5 класу з використанням інтерактивних методів.
Методика вивчення шкільної граматики.	Аналіз конспекту нестандартного уроку, підготовленого студентами.
Методика вивчення лексикології та фразеології	Чим відрізняється лексико-стилістичний і стилістично-лексичний аналіз текстів, яке їх лінгводидактичне значення. Доберіть по 2 тексти (уривки з художньої літератури) і підготуйте запитання та завдання для лексико-стилістичного аналізу і для стилістично-лексичного аналізу у 5 або 6 класі на уроках зв'язного мовлення.
Методика вивчення орфографії	Охарактеризуйте види текстів і поясніть методику проведення тестового контролю з української мови. Розробіть контрольні тести для тематичної атестації знань з розділів:

	а) Будова слова. Орфографія б) Словотвір. Орфографія
Особливості вивчення частин мови	Доберіть 2 найефективніших види диктантів на етапі первинного закріплення (урок вивчення нового матеріалу з теми): а) Написання -не, -ні з різними частинами мови б) Написання прислівників разом, окремо, через дефіс в) Написання складних прикметників разом і через дефіс
Методика вивчення синтаксису	Доберіть тексти з розділу «Синтаксис» для контрольної роботи, складіть до них граматичне завдання. Підготуйте розповідь про методику їх проведення.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	<p>За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p>
--	---

	<p>Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ZP = (ПО + E) / 2$</p>
Практичні заняття	<p>«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни. Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</p>

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Методи, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

- усний;
- письмовий (перша ті друга контрольні точки);
- тестовий контроль;
- практична перевірка під час практичних занять;
- контроль виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе, презентації, творчі проекти тощо)
- підсумковий (семестровий) – екзамен.

Періодичний контроль складається з двох контрольних робіт (перша ті друга контрольні точки). Контрольна робота включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання. Перша контрольна робота включає питання з тем Блоку 1. Організація навчального процесу з методики української мови, друга контрольна робота - Блок 2. Технологія навчання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах, Блок 3. Позакласна та факультативна робота з української мови. Методична робота вчителя-словесника.

Екзаменаційний білет включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Загальна система оцінювання курсу	<p>За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів</p>
--	--

	<p>після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ZP = (PO + E) / 2$</p>
Практичні заняття	<p>«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни.</p> <p>Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</p>

Критерії оцінювання періодичного контролю

Контрольна робота включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання. Максимальна кількість балів – 30.

П'ять тестових завдань по 2 бали – 10 балів.

Два розгорнуті питання по 10 балів.

Розгорнуті відповіді на 2 завдання оцінюються за 10-бальною шкалою.

10-9 балів: здобувач дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми. Спроможний мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу..

8-7 балів: здобувач правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння теми, але ще не зовсім правильно може використати знання на практиці. Має незначні помилки у викладі матеріалу.

6-5 бали: здобувач недостатньо орієнтується в матеріалі, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал; не дає вичерпної відповіді на контенті питання.

4-3 бали: здобувач допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні.

1-2 балів: здобувач не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів: відповідь відсутня.

Критерії оцінювання підсумкового (семестрового) контролю

Підсумковий контроль з дисципліни «Методика навчання української мови» відбувається у формі екзамену.

Екзаменаційний білет включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання. Максимальна кількість балів 100.

Тестові завдання 20 тестів по 2 бали.

Розгорнуті відповіді на два завдання оцінюються за 30-бальною шкалою.

25-30 балів: здобувач дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми. Спроможний мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

19-24 балів: здобувач правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння теми. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

13-18 бали: здобувач недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає його зміст, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал. Не здатен виділяти суттєві ознаки вивченого.

7-12 бали: здобувач допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні. Допускає багато суттєвих помилок у викладенні матеріалу.

1-6 балів: здобувач не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого.

0 балів: відповідь відсутня.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Біляєв О. М. Лінгводидактика рідної мови: навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 2015. 180 с.
2. Голокоз Н. В. Використання тестових технологій на уроках української мови для підвищення якості навчальних досягнень учнів. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 2. С. 38 – 41.
3. Голуб Н. Метод проектів у навчанні української мови. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 8. С. 15 – 19.
4. Горошкіна О. М. Етапи формування методичної компетентності майбутніх учителів української мови. Лінгводидактика : теорія, методика, досвід. *Збірник наукових праць „Донбас. держ. пед. ун-т”*. Слов'янськ: ДДПУ. Вип. 3. 2013. С. 3–13.
5. Груба Т. Контроль у компетентнісній парадигмі сучасної лінгводидактики. *Українська мова і література в школі*. 2015. № 9. С.27 – 29.
6. Дороз В. Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 386 с.
7. Пентиліук М. І Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах. Київ : Ленвіт, 2005. 400 с.
8. Пентиліук М. І Методика навчання української мови: поточний та модульний контроль. Тести. Контрольні роботи : навч.-метод. посіб. Київ: Ленвіт, 2012. 231 с.
9. Пентиліук М. І Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс : посіб. для студ. пед. ун-тів та інст. Київ: Ленвіт, 2011. 366 с.
10. Семенов О. М. Практика в системі фахової освіти вчителя- словесника : навч. посіб. Київ : Фенікс, 2008. 285 с.
11. Швець Є. Я. Організація поточного і підсумкового контролю знань студентів при модульно-рейтинговій технології навчання. *Гуманітарний вісник ЗДА*. 2010. Вип. 42. С. 227 – 235.

Допоміжна

1. Алексеева Т. Розвивальне навчання – основа формування творчої особистості // УМЛШ. – 2003. - №5. – С.17-19.

2. Бакаленко И.Н. Методика преподавания русского языка: Учебное пособие для студентов-филологов. В 2-х частях. – Ч.1. : Теоретические основы методики преподавания русского языка. – Запоржье: ЗГУ, 2003.
3. Біляєв О.М. Зміст уроку мови // УМЛШ. – 2003. - №4. – С.2 – 7.
4. Біляєв О.М. Інтегровані уроки рідної мови // Дивослово. – 2003. - №5. – С.36-40
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: Академвидав, 2004.
6. Пентиліук М.І. Наукові засади комунікативної спрямованості у навчанні рідної мови // УМЛШ. – 2009. - №3. – С.8-10.
7. Пентиліук М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепція когнітивної методики навчання української мови // Дивослово. - 2004. - №8. – С.5-9.
8. Пентиліук М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мови // УМЛШ. – 2006. - №1. – С.15-20.
9. Пехота О.М., Старєва А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя. – Миколаїв: Іліон, 2005.
10. Плиско К. Принципи, методи і форми навчання української мови. – Харків: Основа, 2005.
11. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К.: А.С.К., 2005.
12. Скуратівський Л., Шелехова Г. Орієнтовне календарне планування уроків і тематичного контролю за рівнями навчальних досягнень учнів 5 класу з рідної (української) мови (I семестр) // УМЛШ. – 2005. - №6. – С.60-63.

13. Інформаційні ресурси

1. www.nbuv.gov.ua – Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.